www.svoboda-news.com

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXX. — Число 100. — Джерзи Сити, Н. Дж., второк, 2. мая, 1922. — VOL. XXX. — No. 100. — Jersey City, N. J., Tuesday, May 2, 1922. — THREE CENTS

КРАЙНА ПОРА КІНЧИТИ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ!

ДЕКОТРІ ЮНІЙНІ УРЯДНИКИ ЗГОДИЛИСЯ СВІДЧИТИ ПРОТИ МАЙНЕРІВ

ЧАРЛСТАВН, Вест Верджінія, 30. цвітня. — Росправа проти майнерів та майнерських юніійних урядників, обжалованих за демонстрацію з вересня минувшого року, поступила на стільки наперед, що завтра стейтова прокураторія буде вже викликати своїх свідків на доведенне своїх закидів проти обжалованих.

Хто буде свідком проти обжалованих майнерів та майнерських провідників, покищо не знати, але ходять чутки, що декотрі колишні урядники місцевих юній погодилися з державною прокураторією, що вони будуть зізнавати проти обжалованих, а прокураторія обіцяла не почипати проти них слідства за вчинки, в котрих вони самі брали участь.

ПРОДУКЦІЯ ВУГЛЯ НЕ ЗМЕНШАЄТЬСЯ

ВАШІНҐТОН, 30. цвітня. — Ґеольоґічний уряд подає до відома свої обчислення продукції вугля за час від початку страйку.

З сього справоздання виходилоби, що продукція мягкого вугля спадала через три перші тижні страйку, але в послідним тижни почала вже знов підноситися наслідком збільшеного попиту.

ТОРГОВЕЛЬНА ПАЛАТА ПРО ВИГЛЯДИ ДОВОЗУ ВУГЛЯ

ВАШІНҐТОН, 30. цвітня. — Торговельна Палата Злучених Держав в своїм звіті про попит за вуглем та його продукцію каже, що послідними тижнями слідно було загальний брак попиту за вуглем так, що запасного вугля може стати ще на довший час. Коли попит не зросте, то готового вугля може вистарчити на шість неділь.

Урядники майнерської юнії кажуть, що сі рахунки занадто оптимістичні (представляють справу занадто добре).

СЛІДСТВО В СПРАВІ АРЕНДОВАННЯ НАФТОВИХ ТЕРЕНІВ

ВАШІНҐТОН, 30. цвітня. — Сенат приняв учора резолюцію, внесену сенатором Ла Фолетом, щоби розвести слідство над арендованнем нафтових теренів, застережених для потреби американської военної фльоти.

В палаті сенату появилися пані Астер, перша жінка-посолка в анґлійськім парляменті, та її муж, лорд Астор, і були представлені ріжним сенаторам.

СОЦІЯЛІСТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

КЛІВЛЕНД, Огайо, 30. цвітня. — Тут почалася вчора конференція соціялістичної партії, що має на цілі розібрати, з ким має злучитися ся партія для ведення дальшої політичної боротьби. Дебата в тій справі не дала покищо ще ніякого результату і буде ще розбирана на другий день.

Межи иншими пропозиціями є внесок Моріса Гилквита, після котрого справу політичних союзів требаби лишити поодиноким стейтовим орґанізаціям з тим, щоби вони лучилися при виборах з независимими фармерськими та робітничими орґанізаціями. Цілий ряд бесідників виступав за тим пляном, вказуючи, що ослаблена партія лише сим способом може вратуватися яко політичний чинник.

КОНВЕНЦІЯ КРАВЕЦЬКОЇ ЮНІЇ

НЮ ЙОРК, 30. цвітня. — Завтра починається в місті Клівленді конвенція кравецької юнії Інтернешенел Лейдіс Гармент Веркерс Юнион.

Від неї сподіються великих змін в уряді, бо проти теперішнього уряду йде завзита аґітація. Передусім сподіються усунення предсідателя юнії Беняміна Шлезінґера, котрого комуністичні прихильники нападають за те, що він, вернувши з подорожі по большевицькій Росії, критикував большевицький уряд.

ЗЕЛІЗНИЧІ РОБІТНИКИ ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО ВИБОРІВ

НЮ ЙОРК, 30. цвітня. — В будинку одної висшої школи в сьому місті відбулися великі збори зелізничих робітників, членів ріжних зелізничих юній, на котрих ряд бесідників взивав зелізничих робітників організуватися для наближаючихся конгресових виборів, бо в конгресі приготовляється акція за відобранням зелізничникам всіх здобутків з военного часу. Провідники зелізничих юній хочуть обєднати всіх зелізничих робітників в одну цілість, яка малаби при виборах голосувати проти кождого ворога робітничих домагань.

ЗА НЕВМІШУВАННЯМ КОНҐРЕСУ В БОРОТЬБУ МЕЖИ РОБІТНИКАМИ ТА КАПІТАЛІСТАМИ

ВАШІНҐТОН, 30. цвітня. — Спеціяльна комісія конґресу, установлена для переведення слідства над положеннем рільництва в Злучених Державах, подає в своїм звіті опінію, що конґрес повинен вмішуватися в боротьбу межи робітничими юніями та зелізничими підприємствами хиба тоді, як вона грозить перервою межистейтової торговлі.

МЕКСИКО СТАРАЄТЬСЯ О ПРИЗНАННЕ УРЯДУ

МЕКСИКО, Мексико, 30. цвітня. — Мексиканський президент Обреґон виголосив до групи американських та европейських бизнесменів, що приїхали до краю, промову, в котрій звернув увагу на старанне мексиканського уряду добути признанне від Америки. Він говорив, що мексиканський уряд готов гарантувати права заграничних вкладів в Мексико.

НЕПОСЛУШЕНСТВО ТА УДЕРЖАННЕ ЖІНЦІ

В церковній протестанській газеті „Де Вітнес" поміститє епископальний епископ Джонсон цікаву статтю про подружні відносини. Межи иншим автор вяже зі собою послушенство жінки з удержанням для неї. Каже він, що якби не обіцянка послуху то жінка не малаби зовсім права скаржити чоловіка о удержанне для себе на случай розділу або розводу. Колиб скасувати постанову про жіночу обіцянку і жінку поставити під тим зглядом на рівні з мущиною, то требаб теж поставити її наріжи з мущиною під зглядом удержування другого подруга, тобто не накладати на мущину більше обовязків, як накладається на жінку. Скасувавши обіцянку послуху для жінки, треба скасувати теж обовязок мущини удержувати жінку. Автор уважає рух проти обіцянки послуху передусім американським рухом.

ПОВІНЬ МІСІСІПІ ЗАЛИВАЄ ЩОРАЗ БІЛЬШІ ПРОСТОРИ

Хоч тисячі людий працювало над направою водних там на ріці Місісіпі, мимо сього зібрані води ріки не переставали проривати загати і розливатися щораз дальше, захоплюючи під себе щораз нові людські оселі. Сотки ратункових лодок їздить розлитими широко водами та збирає і ратує перед втопленнем нещасні жертви повени, що причепилися десь на високім дереві то на даху високого будинку.

В околиці, навіжені повенею, виїхала в пятницю спеціяльна комісія конґресу, котрий вже визначив більшу суму на зарятунок, а котрий незадовго буде мусів знов призначити нову допомогу навіженим.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР НА КУБІ.

На острові Кубі стали горіти величезні ліси на гірськім хребті Льос Орґанос. В пожарі вже згоріло богато хуторів та фарм. З пожаром бореся коло дві тисячі огневих сторожів, стоячих під командою державних військ. Пожар вже обняв простір 40 квадротових миль.

КОШТИ ПОЛЬСЬКОЇ ДЕЛЕҐАЦІЇ ДО ҐЕНУЇ

Делеґація польської держави до Ґенуї буде коштувати кілька міліярдів польських марок. На державний кошт кромі дипльоматів їде до Ґенуї чотирох польських дописників, що викликало, негодоване з боку поминених, які також хотіли би переїхатись на державний кошт до Італії. Число осіб польської делеґації устелено на 50.

СУДДЯ АРЕШТОВАНИЙ ЗА УБИЙСТВО

В місті Патерсон в стейті Ню Джерзі арештовано в пятницю суддю стейтового суду Джосефа Ділейнея, котрого автомобіль переїхав оногді 84-літного старця Генрі Кована.

КЛОПІТ З ДУХАМИ.

В одним полицийним суді в Ню Йорку адвокат просив поліцію, щоби вона замкнула його клієнта як божевільного. Жінка клієнта потвердила слова адвоката і розповідала, що її чоловік від кількох днів став дуже вчитуватися в газетярські донесення про відчити анґлійського письменника Конана Дойла про позагробове життє і став показувати виразні обяви божевілля. Дійшло нарешті до того, що чоловік бачив ріжні духи, як вони уносилися коло його жінки і грозили її пірванням. Щоби вратувати жінку перед духами, чоловік схопив великі ножиці і пробував відогнати ними духи від жінки. Чи духам що зробив, чи ні, сього не знати, але жінку покалічив дуже тяжко в правий висок. Окровавлена жінка вибігла на вулицю і розповіла цілу страшну пригоду з духами і мужем першому стрічному полісменови, котрий пішов до дому і заарештував божевільного чоловіка.

НАДГОРОДИ ЗА РАТОВАННЄ ЛЮДСЬКОГО ЖИТТЯ.

Недавно відбулося в місті Питсбурґу в стейті Пенсильвенії урочисте роздаванне надгород і признань за геройське ратованне людського життя. Надгороди роздавала спеціяльна комісія, уфундована свого часу відомим американським міліярдером Андру Карнеґі, так звана „Карнеґі Гіро Фанд Комишен". Сього року комісія признала 23 героїв в ратованню людського життя. З того вісьмох погибло, ратуючи житє другим людям. Комісія визначила дитині одного героя річну пенсію в сумі 960 долярів, а на удержанне дітий других героїв буде видана в році сума 4,000 долярів. Для тих, що вийшли зі життєм з небезпечного ратування людського життя, комісія визначила суму 11,290 долярів на образованне та суму 5,000 долярів на винагородженне їх другими способами. Межи героями, що погибли підчас ратування людського життя, згадується Томаса Робинсона, 13-літнього школяра з Кемден в стейті Ню Джерзі, котрий пробував вратувати перед утопленнем свого товариша і сам пригім потонув.

„УКРАЇНСЬКИЙ" НАРКОМПОРОД

З Харкова доносять, що Любачев (Москаль) назначений українським народним комісарем продовольствія.

СМЕРТЬ ПРИ РОБОТІ.

В пятницю потяв при роботі коло будови дому в Ню Йорку один Антін Кастелі. Він працював з кількома другими робітниками при копанню ями на фундаменти для дому, коли глина ями усунулася на робітників. Всі вони вскочили на бік, а межи ними й А. Кастелі. Однак глина, в котрій була відай тяжка камінюка, захопила Кастелі, заваляла його собою по саму шию та видушила просто з нього духа. Кастелі помер на місци, заким товариші відкопали його. Поліція арештувала будівельного контрактора, що провадив будівлю, за невідповідну охорону своїх робітників.

КОНФІСКАТА ЦЕРКОВНИХ СКАРБІВ В КИЄВІ

Дня 28. марта с. р. приїхав до Києва заступник нар. ком. внутрішніх справ рад. України, Серафімов (Москаль), щоби переняти скарби з Києво-Печерської Лаври і Софійського собора. В числі сих скарбів находяться дві мітри, оцінені на 100 мілїонів рублів в золоті, 9 срібних напристольних плит, кожда по півтора пуда ваги і кілька плятинових плит. В Софійськім соборі зареквіровано лямпаду з золота й плятини, виложену брилянтами, ваги 25 фунтів. На сій лямпаді є 241 брилянтів від пів до півтора каратів і 327 жемчугів.

ПРАГА КУЛЬТУРНИМ ЦЕНТРОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ.

Праська чеська газета „Трібуна" доносить:

Прага яко культурний центр Українців і Росиян, що хвилини збогачується новими культурними, або господарськими орґанізаціями. Українці і Росияни мають тут велику скількість культурних, освітних і господарських установ, що вказує про велику інтензивність в праці тих кругів. На Карловому передмістю ч. 6 недавно відкрито чесько-українську книгарню О. С. Лаврова, яка має на меті обслугувати культурні потреби Українців і допомагати в студіях професорам та студентам, які, хоч мають свій університет, терпіли донедавна із-за великої недостачі книжок. Ся книгарня дбає також про культурне зближенне між Українцями і Чехами. Тому провадить також окремий відділ чеських книжок.

ЗА МЕЖУ.

В Порічу коло Городка посварився Петро Яремчук з П. Шептою за переоранне межі. Підчас сварки прийшло до „диспута" на кулаки і вили, якими Шепта поранив тяжко голову Яремчука.

ПРЕМІЄР ЛОЙД ДЖОРДЖ ЖАДАЄ, ЩОБИ НА ҐЕНУЕНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИРІШЕНО ВСІ ҐРАНИЧНІ СПОРИ В ЕВРОПІ

ҐЕНУЯ, Італія, 30. цвітня. — Британський премієр Давид Лойд Джордж має готовий вироблений плян, для розвязання дуже складного питання про оспоровані границі Европи, який він предложить ґенуенській економічній конференції.

Ся ідея зродилась у нього з початку конференції, а тепер Лойд Джордж прийшов до переконання, що ПІДПИСАННЄ 10-ЛІТНЬОГО ПЕРЕМИРЯ ДОГОВОРУ НЕМОЖЛИВЕ БЕЗ ПОЛАГОДИ ҐРАНИЧНИХ СПОРІВ В ЕВРОПІ. Іншими словами, на гадку британського премієра, треба усунути причини наїзду одної держави на другу.

Се становище премієра Лойда Джорджа надає інший вигляд економічній конференції і через те вона імовірно потриває ще увесь місяць май.

Жаден чинник в Европі не є такий небезпечний для мира як спори за границі. Від Балтійського до Чорного моря, як сказав минулого тижня Лойд Джордж до британських й американських кореспондентів, АНІ ОДНОЇ ҐРАНИЧНОЇ ЛІНІЇ НЕ ПРИНЯЛА ЦІЛА ЕВРОПА і в кождій оспорюваній граничній лінії є небезпека війни.

Без сумніву більше складної справи не мав до полагодження жаден з живучих людий. Майже всі нові й обновлені держави в Середній і Східній Европі мають між собою спори за границі, які досі годі було полагодити. Найбільше таких спорів має Польща із східними сусідами.

Як будуть полагоджені граничні спори, тоді економічна конференція зажадає від всіх европейських держав, щоби підписали 10-літню умову, в якій зобовяжуться, що протягом слідуючих 10 літ здержуться від війни, а властиво від наїзду на сусідні держави.

Приватний секретар премієра Лойда Джорджа, сер Едвард Ґриґ, заявив кореспондентови нюйорського дневника „Таймса", що на конференції приготовляють ріжні пляни 10-літнього перемиря в Европі, але ЖАДЕН З ТИХ ПЛЯНІВ НЕ БУДЕ ПРИНЯТИЙ, ПОКИ СПРАВИ ҐРАНИЦЬ УСІХ ДЕРЖАВ В ЕВРОПІ НЕ БУДУТЬ ПОЛАГОДЖЕНІ.

Він зазначив, що премієр Лойд Джердж виразно заявив, що всяка міжнародня умова в Европі була би безвартна без попередньої полагоди справи границь.

Як премієр Лойд Джордж осягне сю ціль, то він розвяже найважнійше нині питанне в Европі й у цілому світі.

ПАПА РИМСЬКИЙ ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО ВСІХ ДЕРЖАВ І НАРОДІВ, ЩОБИ ПОДБАЛИ, АБИ ҐЕНУЕНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ УВІНЧАЛАСЬ УСПІХОМ

РИМ, столиця Італії, 30. цвітня. — Папа Пій XI. дав до поміщення у своєму урядовому орґані „Оссерваторе Романо" лист до свого секретаря кардинала Гаспарі, в якому звертається до всіх правительств і народів, які є заступлені на господарській конференції в Ґенуї, з покликом, щоби обєдинились для спільного добра, яке остаточно вийде на добро кождого народу зокрема.

Папа римський звертається до всіх християнських народів, щоби молились до Всевишнього, аби обдарив народи світа, а зокрема народи Европи, загальним миром.

Він остерігає всі держави і народи, що якби ґенуенська конференція скінчилась невдачею, то се спричинило-б ще більшу небезпеку для Европи і християнської цивілізації аніж теперішня, бо уся Европа знову стояла би перед новою руїною і новим пожарою. Він згадує слова св. Томи, котрий казав: „Народи загнані до розпуки, рішаються сміло на всяке діло".

Папа римський каже, що ґенуенська економічна конференція мати-ме велике історичне значінне, якщо вона скінчиться успішно, та що народи, знищені війною мають право вимагати від сеї конференції, аби принесла їм замирене й уможливила відбудову.

МІТИНҐ ЛОЙДА ДЖОРДЖА З ПУАНКАРЕМ

ҐЕНУЯ, Італія, 30. цвітня. — Британський премієр Лойд Джордж вислав до французького премієра Пуанкаре запрошенне на мітинґ до Сан Ремо (в Італії, над Лігурійським морем, на границі Франції недалеко Ґенуї), на який він запросив також представників других держав, що підписали версайський мир.

Сей мітинґ має відбутись головно в справі німецького военного відшкодовання для алянтів з приводу відмови Німеччини платити їм нові суми, які алянти вимагались тепер на неї наложити.

В ПАРИЖІ ЗАСТРІЛИВСЯ ПОЛЬСЬКИЙ І ЧІЛІЙСКИЙ ДИПЛЬОМАТ

ПАРИЖ, 30. цвітня. — Нині застрілився тут двома вистрілами з револьвера польський дипльомат Похенов. Він оставив листи до своїх приятелів, в яких подає причини самовбийства.

Тогосамого дня відібрав собі тут житє також дипльоматичний представник південно-американської республіки Чиле, Ерразуріз. Він поповнив самовбийство ізза страти гроша.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.

ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ!

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents the copy.
Одиноке число три центи.

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates. В Джерзи Сіті і заграницею.

One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За зміну адреси кождий платитиме 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За зміщення рукописів не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Крайна пора кінчити Позичку Національної Оборони!

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ, ТОВАРИСТВА І ГРОМАДЯНИ:—

ПОДБАЙТЕ, ЩОБИ МОЖЛИВО ЯК НАЙСКОРШЕ ДОПОВНИТИ І ПЕРЕВЕРШИТИ 100,000-ну УКРАЇНСЬКУ ПОЗИЧКУ В АМЕРИЦІ!

НА СЛАВУ АМЕРИКАНСЬКИМ УКРАЇНЦЯМ І НА ПОБІДУ РІДНОМУ КРАЄВИ!

ЛЯХИ НАЛОЖИЛИ НА УКРАЇНСЬКУ ГАЛИЧИНУ $5,000,000 „ДАНИНИ".

Ляцькі наїзники кромі щоденних безконечних драчок наложили тепер ще безправно на українську Галичину „данину" в сумі 20 МІЛЯРДІВ ПОЛЬСЬКИХ МАРОК, ТО Є ОКОЛО 5 МІЛІОНІВ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРІВ (як рахувати після теперішнього курсу по $250 за 1 міліон польських марок).

Се є нечувана злочинна грабіж польських опришків. Бо кождий знає, що українська Галичина до нащадку знищена війною; бо всякий знає теж, що ляхи беруть розбоями і так остатки з нашого старого краю на свої „податки" або „воєнні реквізиції".

А тут нагло приходить вістка, що лях-грабіжник на сей зруйнований край ще накладає свою „данину" в сумі $5,000,000.

Се сума дуже велика як на наш знищений край і тому ся злодійська „данина" доскулює кождому горожанинови Східної Галичини до живого.

Читаємо в старокраєвих українських газетах, якою нечуваною грабіжю для нашого народу є та ляцька „данина". Вістки про сї грабіжі на „данину" містять старокраєві ґазети щодня з ріжних сторін українських земель.

Тут подамо три такі вістки з одної часописі з одного дня. Ось вони:

ПРОНЯТИН, ПОВІТ ТЕРНОПІЛЬ.

Дня 31. марта с. р. явився у нашому селі екзекутор з жандармом, взяв собі до помочі громадського писаря і двох поліцаїв, та почав грабити село за незаплачену „данину", абирав усе: ВЕРЕТА, КОЖУХИ, ПОЛОТНО, ЗБІЖЕ І ГОТІВКОЮ ГРОШІ. Село, яке лежало вчасі війни під фронтом, є через ріжні реквізиції дуже знищене, а в додатку вимірено йому високу нерівномірну данину. Всякі відклики іхза цего кінчилися в більшій части одним словом: „одмувйоно". Люде дуже пригноблені, зате місцевий війт „порождни Русін", а радше Поляк, як сам це заявив, радіє в надії на свій процент від данини.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТОВАННЯ В СОКАЛЬЩИНІ.

Дня 20. лютого с. р. перевела християнопільська поліція ревізію в домі Павла Гумена в Маджарках, пошукуючи за відозвами, які накликували би населенне до писання петиції в справі данини. У звязи з цим арештувала поліція Петра Ганя в Острові в момент вїзданя до поїзду. По ревізії і вдержаному по постерунках поліції в Острові і Христинополі, випущено його на волю.

НА ВОЛИНІ (занятій Польщею).

Староство володимирівського повіту розголосило реченець уплати данини до 11. марта с. р. Другу частину її мається заплатити в цитві с. р. З чого буде платити цю данину населенне. Прибужа, самі винуждені поворотні з України і Росії, годі збагнути?

А яка наша відповідь на сей польський злочин? Яка є відповідь вільних Українців на землі Вашингтона і в Канаді на сю злочинну польську „данину" в нашому рідному краю?

Американські і КАНАДІЙСЬКІ Українці повинні показати ляцьким окупантам їх рідного краю, що ще є і поза Галичиною Галичани.

Вони повинні засипати протестами аліянтських дипльоматичних представників, а американські горожани також американське правительство і канадійські горожани канадійське правительство проти сього нового злочину.

Кромі того повинні в протестах до економічної конференції в Ґенуї згадувати також і про сей новий польський злочин.

А головно і передівсім повинні американські Українці з усіх сил ПІДПЕРТИ МОРАЛЬНО І МАТЕРІЯЛЬНО ЗАКОННЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ під проводом д-ра Евгена Петрушевича.

Не повинні позволити польським найминтам зневажувати Правительство Петрушевича, бо тим лише помагається окупації Пілсудського. А також повинні тому Правительству дати оруже в руки, то є фінансову поміч.

Коли Лях може з нашого краю здерти 5 міліонів долярів, які ужие проти тих, що з них здер, то ми, американські Українці, чейже можемо самі, добровільно зложити Українському Правительству 50-ту часть тої суми — на те, аби наше Правительство могло оборонити наш край перед ляцькими окупантами?

Досі ми ще не зложили недостаючих $10,000 до Позички Національної Оборони.

На довершенне остає вже ледви 3 тижні. Тож поспішімся, Покажім нашому рідному краєви, що у хвилі, коли лях грабить з нього останнє, ми дамо також хочби останне на його оборону перед сим ляхом-грабіжником!

ТРУТНІ.

З ріжних сторін дістаємо тепер щораз більше дописий, щоби **піддати під громадський суд трутнів**, то є тих, що вміють кричати, що вони патріоти, а коли прийде це ділом показати, то ховаються і їх нема.

Дописувателям в сьому випадку ходить о **Позичку Національної Оборони.**

Як звісно, Позичка має закінчитись дня 25. с. м.

Українці в Америці, котрі розуміють патріотизм не словами а ділами, закупили бонди і **ще докуповують**, аби загальне народне українське діло в Америці було сповнене успішно. А ті, що лише вміють кричати і хвалитись та парадувати яко патріоти, як мовчали, так і мовчать.

Навіть те, що їх товариші до своїх давніх записів додають ще нові записи, їх не порушило. Вони далі сплять і ховаються перед громадою, а показуються знова на світло дня, аж Позичка буде закінчена.

Отже наші дописувателі головно бють тепер на тих патріотів-пустомельників і взивають їх востанне, що як не сповнять свого обовязку впору, то будуть піддані під громадський суд.

* * *

Один дописуватель пише таке:

„Наші **трутні** се гірш ворога. Бо громада, зачинаючи діло, числить на всіх, а трутні все її заведуть і тимсамим ослаблять її в боротьбі з ворогом.

„Ті **трутні** — се крайні самолюби. Вони за ніщо не дбають кромі свого черева і муншайну. На черево і муншайн у них є все більше ніж треба, але на боротьбу проти наїзника на наш рідний край, то нехай другий дасть.

„Так, так, ми дати дамо, бо ми розуміємо конечну потребу, але і вам **трутням** не даруємо за ваше трутнівство і ми з вами ще порахуємось.

„Прийде час, по Позичці, що ми скажемо: „А но, панове **трутні**, де ваша леґітимація, де ваш бонд?"

„Ми певні того, що наші свідомі громади і громадяни успішно закінчать Позичку, але ми домагаємось від Місії, щоби по закінченню Позички публично подала в ґазетах, **котрі і кілько з наших видних патріотів з усіх громад зложили на Позичку.**

„Бо ми хочемо вже раз відділити **трутнів** від людий".

* * *

Знову ж інший дописуватель пише, що він знає двох священиків, котрі ведуть спис тих, що купили бонди, а котрі хотять, щоб той спис оголошено в часописях.

Сей дописуватель каже, що се мало оголошувати лише тих, що купили, але домагається, щоби **оголосити також і спис тих, що не купили бондів.** О, собливо жадає оголошення імен тих священиків, котрі не купили бондів. Він каже, що загал не вимагає від кождого священика, щоби купив бонд за 100 долярів, але бодай за таку суму, яка по його силам, а вжеж і найбіднійший священик може купити бодай малий бонд, а радше обовязаний се зробити з уваги, що доля поставила його моральним провідником громади.

* * *

Ще інший дописуватель домагається, щоби виказ громад і поодиноких патріотів, котрі зложили на Позичку і тих, котрі нічого не зложили, **подати також в українських часописях у Львові.**

* * *

Подаємо отсі голоси з широкої громади перед закінченнєм Позички.

Вони є останнім зазивом **до совісти** наших громад і всіх Українців громадян.

Дійсно, крайна пора взяти нам собі ту справу до совісти і по совісти сповнити сей великий наш обовязок перед нашим рідним краєм.

НАЦІОНАЛЬНА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ ЧИ ПОЗОЛОЧЕНЕ „ПОЛЬСЬКЕ ЯРМО"?

(Від власного кореспондента).

Заслужений український публіцист **Олександер Саліковський,** бувший міністр внутрішніх справ Української Народньої Республики, начальний редактор варшавської „Української Трибуни", закритої недавно польською поліцією, помістив у варшавськім польськім соціялістичнім часописі „Роботнік" статтю п. н. „Українське питанне в Польщі".

Я не маю „Роботніка" і зміст статті Саліковського відомий мені тільки з львівського „Громадського Вістника". З сього змісту бачу, що в основу статті Саліковського лягла **дуже шкідлива політична думка,** на яку хочу ось-тут вказати.

В статті говориться найперше про польський режім на українських землях, при чім автор старається розбудити польську совість вказівкою на те, що Польща сама була поневолена, отже не повинна неволити инші народи.

Далі автор наводить приміри позискання народів чужонаціональними правительствами і кінчить свою статтю ось-якою порадою для польської держави:

„Коли Поляки в дійсности мріють про позискане для себе відломів чужих народів, втілених тепер до польської держави, то на се нема иншого способу, як те, щоби т. зв. „креси" знайшлися в красшім положенню ніж те, яке можуть витворити сусідні національні держави".

Не читавши статті Саліковського в оригіналі, я не знаю, **які саме приміри** позискання народів чужонаціональними правительствами він наводить.

Можу тільки сказати, що в історії новочасних держав культурного світа я не знаю ані одного такого приміру.

Поминувши Швайцарію, яка історично склалася як держава дрібних відломків трьох народів (Німців, Французів і Італійців), отже тут не може бути мови про національно чуже правительство, яке позискувало инші народи, — мали ми в Европі дві держави, зложені з цілого ряду народів, а саме: Росію й Австро-Угорщину.

Російське правительство не старалося позискувати поневолених народів; воно просто давило їх.

В **Австро-Угорщині** мали ми властиво дві держави: Австрію й Угорщину.

В **Угорщині** панувала така сама система як в Росії: система поневолення народів.

В **Австрії** народи, поневолені до 1848 р. Німцями, протягом другої половини 19-го століття здобували що-раз більше прав. Найбільше свобідним, можна сказати: упривілейованим народом в Австрії були Поляки, яких династія Габсбурґів справді старалася позискати для себе, позволяючи їм устроїти собі в Галичині польську державу.

І щож показалося? Що Поляки так само, як всі инші народи Австрії, **розвалили** Австрію, щоб побудувати польську державу.

Словом, новочасна історія національних рухів не знає приміру, де нарід вдоволився би своїм — хоч-би найліпшим положенням в чужій державі і не змагав до утворення своєї власної держави.

Що більше, навіть части того самого народу, попавши в такі обставини, в яких є їм потрібна державна самостійність, борються за неї. Се бачимо на Злучених Державах Північної Америки, які виборали собі державну незалежність від Англії. Бачимо се далі на англійських „домініях" (Канада, Австралія, Нова Зеляндія, Південно-африканська Республика), які в дійсности виборали собі становище самостійних держав.

Не може послужити приміром для думки Саліковського Ірляндія, бо Ірляндія виборола собі становище не англійської провінції, а становище самостійної держави в спілці держав, яку творять британську імперію.

Історія знає тільки два процеси: або поневолений нарід бореться з поневоленнєм, аж доки не осягне державної самостійности (приміром: балканські народи, поневолені Туреччиною, народи Австро-Угорщини, народи Росії), — або поневолений нарід тратить здібність до життя і завмирає, а його земля і він сам стає добичею пануючого народу (примір: останки племен, з яких утворилася французька нація і держава).

Коли ми, маючи на увазі, сї історичні процеси, розглянемо ту пораду, яку дає Саліковський Польщі, то про ту пораду треба сказати ось-що:

Коли Саліковський справді думає, що є якась ціна, за яку та часть українського народу, яка тепер дісталася в польську неволю, може примиритися з тою польською неволею, значить, виректися змагань до зєднення з иншими українськими землями й до утворення ни незалежної національної держави, а натомість угодитися остати на все підданими польської держави, — то ся його думка не знаходить в цілій історії національних рухів ніякої підстави.

Такої ціни, за яку нарід виріка ся змагань до державної незалежности, нема. Нарід, який справді виріка ся змагань до державної незалежности, перестав би бути живим народом; він сам себе засудив би на смерть.

Тому допускати таку можливість, що та часть українського народу, яка тепер попала в польську неволю, може відректися від змагань до державної незалежности, значить, допускати можливість, що та часть українського народу добровільно покладеться в могилу.

І колиб хто, висловлюючи таку думку, як отсе Саліковський, говорив се щиро, то се значило би, що він радить тій части українського народу, яка опинилася в польській неволі, продати свої змагання до державної незалежности за менше чи більше вигідне положенне в польській неволі, згодитися на нічне рабство і на національну смерть.

Чи треба ще доказувати, яка страшно шкідлива була би ся думка для нашого народу, якому треба боєвої пісні боротьби за визволенне а не намови, щоб він спокійно лягав у могилу, яку йому викопала Польща.

Та є ще инша можливість. Такі думки, як висше наведена думка Саліковського, говоряться звичайно з **політичної хитрости.**

Так Чехи говорили про вірність Габсбурґам, домагаючися, щоб Габсбурґи нагородили їх за ту вірність признанням державного права країв чеської корони. Так Поляки деклямували перед престолом Франца Йосифа I.: „При тобі стоїмо і будемо стояти", домагаючися за се панування в Галичині.

При таких запевненнях „вірности" думалося: Колиб ми тільки осягнули змогу свобідного розвитку, а там, як зростемо в силу, почислимося з нашими гнобителями!

І Чехи і Поляки своїм становищем в світовій війні найліпше доказали, що їх запевнення вірности Габсбурґам були тільки політичною хитрістю.

Та коли думка, висловлена Саліковським, має бути такою самою політичною хитрістю супроти Польщі, то можна сміло сказати, що в сім випадку **така політична хитрість нічого не поможе.**

Поляки, які самі перейшли період національного поневолення й самі уживали таких хитростий і супроти Габсбурґів і Гогенцолєрнів і Романових, дуже добре на таких політичних хитростях розуміються і не дадуть піддуритися. Вони по собі найліпше знають, що ніякий нарід за ніякі уступки в чужій державі не зречеться змагань до державної незалежности; що він усі такі уступки використає тільки на те, щоби зростя в силу і звернути ту силу проти своїх гнобителів.

Власне тому, що Поляки се дуже добре знають, ведуть вони таку і не инакшу політику на українських землях, **політику винищування українського народу.**

Поляки знають, що своє панування над українськими землями вони зможуть удержати тільки тоді, коли винищать український нарід. Инакше — український нарід швидше чи пізніше скине з себе польське ярмо.

Поляки знають, що всякі уступки, які вони зробили би українському народови, послужать тільки на скріпленне української сили, тої сили, яка звернеться проти них і викине їх з української землі.

Тому Поляки так завзято, всіми способами винищують український нарід.

Між Поляками й Українцями йде боротьба на житте або смерть: або Поляки винищать український нарід на тих українських землях, які загарбали, мель. Або український нарід не дасть себе винищити і тоді викине Поляків з своїх земель.

Такими думками, як думка Саліковського, Поляки не дадуться відвести від своєї політики супроти українського народу. Отже кроти такі думки принести не можуть.

А можуть за те принести шкоду.

По-перше можуть вплинути на слабші одиниці таки серед нас самих, можуть піддати думку: А може справді помиритися з Польщею за ціну свобідного розвитку в польській державі, за ціну позолоченого польського ярма?

По-друге такі думки тільки скріпляють польське завзяттє. Чуючи такі думки, Поляки будуть думати: „Ось, три роки гнету, і Українці вже мякнуть. Вже відрікаються незалежности і хотять тільки свободи розвитку в нашій державі. Придавім їх ще сильніше, а стануть ще мякші, аж в кінці стануть покірними рабами Польщі".

Ні, наша розмова з Поляками може бути тільки одна. Все і всюди Поляки повинні чути від нас: Що ми з польською неволею, з приналежністю до польської держави ніколи і за ніяку ціну не погодимося. Що доки Поляки будуть панувати на наших землях, доти будуть мати в нас непримиримих ворогів.

А сим нашим словам повинні відповідати діла. Поляки повинні все і всюди відчувати, що ми є їх ворог, який тільки жде нагоди, щоб задати Польщі як найсильнійший удар.

Тільки непримирима боротьба українського народу з Польщею заставить Польщу зректися панування над українськими землями й українським народом.

Гайдельберг, 10. цвітня, 1922.

Др. Михайло Лозинський.

ЗЇЗД СІЛЬСЬКИХ КООПЕРАЦІЙ НА УКРАЇНІ

Дня 23. марта ст. ст. в Харкові відчинено зїзд представників української селянсько-господарської кооперації. На зїзд прибуло по офіційним большевицьким даним 56 відпоручників большевиків, а 70 небольшевиків.

„ЕКОНОМИЧЕСКАЯ ЖИЗНЬ".

№ 63. доносить, що Президія В. Совнархоза признала конечним вивіз залізної руди з України (Кривий Ріг) за границю.

Ось яка то большевицько-радянська господарка! Замісць розвивати залізний промисл у себе, дома, вивозять руду за границю. А на Україні нема, ні плуга, ні цвяха, нема з чого обруга на колесо до воза зробити!

ДЕРЖАВНІ СТАТСТИЧНІ ВІСТИ В БЕРЛІНІ

стверджують, що життя в Берліні в місяці марті 1922 року подорожіло в порівнанню з мартом 1921 року на 155.5 процентів. В місяці квітню 1922 року дорожнеча скаче з дня на день, так що подорожіня деяких артикулів дійшло вже до 300 і більше процентів. За гram золота платять до 200 марок, за гram срібла до 5 марок, за кільо старого паперу 4 марки (!), за порожну фляшку 2—4 марки і т. д.

Найскорше дорожіють харчі. Фунт мяса коштує вже до 50 марок, бохонець хліба 15 марок, фунт масла 70 до 80 марок. Пачка сірників, яка перед війною не коштувала більше двох феників, коштує тепер марку! Звичайна сорочка з лихого матеріялу 200—300 марок.

Коли це перевести на чужу, добру валюту, то це не буде дорого, але не забуваймо, що тюде бідні, (а тепер найбіднійша середна верства!) — живуть не на чужу, а на німецьку валюту. Старші люде, які зложили собі гріш у банку і гадали, що жити-муть з процентів, опинилися у страшному положенню. Перше 100.000 марок давало їм коло 4.000 процентів і з того вони могли вигідно рік пережити, а нині це й на місяць прожитку для невеликої родини не вистарчає. В останніх часах перестало виходити 150 дневників, особливо провінціональних, бо видавці не могли побороти дорожнечі паперу, друкарської фарби, електрики, робітника і т. д. Звичайний міський робітник в Берліні бере 17 марок за годину праці! Інтелігентні робітники примирають з голоду! Як на тім вийде держава, котра якраз своїм інтелектуальним розвитком добилася була такого добробуту — побачимо! Шіберство, нова, воєнно-демократична аристократія, вивіз продуктів поживи до окупованих Французами країв і безрадність правительства доводять не давно таку цвитучу і високо культурну державу до економічної руїни.

Н. М.

ЯК СКЛАДАЮТЬ ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ?

Громадянин **ІВАН ШЕРЕМЕТА** із Сиракюз, Н. Й., переслав на позичку **600 ДОЛЯРІВ** в готівці враз з писмом слідуючого змісту:

„Низше підписаний засилаю до попередніх сто долярів ЩЕ НОВИХ ПЯТЬСОТ ДОЛЯРІВ НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. Я знаю, що то, що я позичаю, є марниця. Мої братти на Україні не позичали, а дали...! Дали всьо, що найдорожше. Дали своє здоровле, свою кров, ноги, руки, очи, серце, словом ціле своє житте віддали і то дали безповоротно в вічну память. А чи ми, американські Українці не сини тої самої землі? Чи ми маємо жалувати того долара, яким ми, живучи в спокою, набивали наші кишені тоді, коли з братів лялась дорога і тепла кровця в обороні нашої рідної землі, тобто і нас самих? Як-щоб так кому з нас грозила смерть, то доляри певно знайшлибися у кождого, щоби себе ратувати. Чиж не маємо знайти їх на ратунок наших братів? Не сто, але пятьсот тисяч повинні ми зложити зараз, зтика і без крику, бо тут ходить не о житте одиниці але о житте нашої Неньки України.

ІВАН ШЕРЕМЕТА."

ЩЕ СЬОГОДНЯ ВИПОВНІТЬ СЮ КАРТКУ І ВИШЛІТЬ П ВРАЗ ІЗ ГРІШМИ (МОНІ-ОРДЕРОМ АБО ЧЕКОМ) НА АДРЕСУ:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA, Dept. 2.
1901 Columbia Road, N. W. Washington, D. C.

П. Т. З отсею карткою посилаю на Ваші руки суму $....00, словами ..... долярів

як позичку Галицькій Державі. Гроші ці мають бути вжиті Галицьким Урядом, якого головою є Др. Евген Петрушевич, на борбу за визволення Галичини зпід польського панування. Бонд (запис довжний) прошу прислати мені на такий адрес:

ПІДКАРПАТСЬКА РУСЬ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

II.

УЧИТЕЛЬСКИЙ КОНГРЕС.

Учительське товариство. — Вибір голови кацапа. — Загал безкритичний.

(ад) За ініціятивою галицьких Українців повстало на Підкарпатскій Руси учительське товариство, якого перший конкрес відбувся 11. квітня 1920. в Ужгороді. Конгрес той приняв статути учительського товариства (над котрими також попрацювали галицькі Українці), а головою вибрав дякочителя М. Полянського. Також вибрано 6-членну комісію під проводом директора ужгородської дякочительської семінарії, письменника і редактора о. Августина Волошина для опрацювання пляну науки, приготовлення шкільних підручників і граматики, все отце на народній мові.

Та вже від самого початку було видно, що мукачівське учительство йде недвозначно на розбиття товариства. Коли се їм не вдалося, вони поволи стараються взяти власть в товаристві в свої руки. На конгресах і засіданнях учительської ради стараються все виступати проти „чужинців" та проти шкільного відділу (краєва шкільна рада) за накидування — мовляв — чужої мови, а дальше за незаспокоєння матеріяльних домагань учительства. Під чужою мовою розуміють верховинське наріччя української мови, яким ту в горах говорять, а якого шкільний відділ держиться. Не знаючи жадної мови крім мадярської та тропки церковно-славянської, учительство на загал не хоче йти в народ навчитися від його говорити (бо мова ця смердить ще з мадярської традиції **простацтвом!**), а тим більше читися літературної мови української чи московської. І тому загал хоче мови „місцевої". Це не жива мова, а штучна тарабанщина, зложена до слів українських, російських, церковно-славянських, чеських і мадярських.

На цій стрункі вміли заграти кацапи і вмовили учительству, що мова така міститься в граматиці Волошина (писаній по словам автора ще перед тим, заки він побачив якунебудь українську граматику, на основі російських граматик для тутешнього говору) і на словарі Митрака (мадярсько-російськім). А кричучи разом із учительством місцевим за його матеріяльне покривдження та нарікаючи на чужинців, кацапи з'єднали собі репутацію добрих заступників учительства. Поволи учительство стало оруддям у руках кацапів. Його орган „Народна школа" (1. число вийшло 15. V. 1921 — місячник,) пишеться майже по російськи. Бо голова товариства М. Поляньский сидів як головний редактор на селі, а „сотрудники" не знають жадної мови, а вже за них пишуть по російське і то майже рівнозвучно з кацапським органом „Русская Земля".

Але криком діла не зробиться. М. Поляньский видячи, що не зможе вратувати учительства перед компромітацією, зрікся головства. 29. грудня скликав заступник голова учительську раду й ця проти постанов статута вибрала його головою.

Коли проти цеї виступало свідомійше учительство, постановив він скликати конгрес. Скликано його до Мукачева 14. лютого, куди було найбільше кацапам та кацапствуючим учителям. Не оголошено конгресу належно, а і то оголошення лежали на почті, бо була заметіль і залізничий рух був майже застановлений. Через те явилися на конгресі саме тільки ті, кого було кацапам треба. Учителям Українцям-негорожанам членам товариства, що випадково явилися, не дано права голосовання. Поставлено трох кандидатів на голову товариства: Петригаллу, Поповича, і Яцка. Поповичі зрікається в користь Петригалли, як — мовляв — найбільш одушевленого представника місцевого руського наряму. Нехай учительство покаже, чи придучиться в особі Яцка до українського напряму чи стане коло Петригалли. При голосованю впало на Петригаллу голосів 326, на Яцка 5.

Дальше занимався конгрес матеріяльними справами учительства. Ту повно нарікань на шкільний відділ, на власти, френетичні анлеєки тому, хто болючійше-й дотепнійше штовхне владу, крики; голова не вміє вести зборів, сам кричить, сам ставить внесення.

З комісії для шкільних підручників постановлюють выкинути Д-ра Гіядора Стрипського, Кураха, Пасульку, о. Волошина, а поставили твердого оборонця автохтонства о. Евгенія Сабова, директора ужгородської гимназії, Теребегіня, руського Мадяра, якого гімназія стала твердиною кацапства і хвабрикою неуків. І комісії гостро наказано: уважати, щоби всі підручники для шкіл були після граматики Волошина і Митракового словаря. На фактичну вартість підручників комісія не має й уваги звертати.

Шкільний референт Петек Йосиф заявляє, що свого часу шкільний відділ оголосив конкурс на граматику й на шкільні підручники. Ніхто з учительства не прислав нічого на конкурс. Граматику прислав галицький Українець Д-р Панькевич і граматика є авторітетами признана доброю. Шкільний відділ на неуцтво не може дати своїої фірми. Може ще якийсь час почекати, а учительство хай вибере з помиж себе когось авторітетного, що напише граматику добру, яку зуміє й оборонити, тоді все буде гаразд.

Потім шкільний референт вийшов, а зачав говорити один учитель по російськи. Проти сего протестує учитель Курах. На него піднимається страшний крик.

Приходить на порядок: зміна статута. Вона виглядає так, що зі статута викидають слова, які їм здаються українськими, і ставлять язичіє (не збори, а собраніє, не видавництво, а ізданіє і т. д.). Дальше змінюють параграф, що майно товариства по розвязаню не переходить на „Просвіту"!

На загал враження з конгресу дуже прикре. Загал учительства, що появилося, безкритичний, голосує там, де більшість, кричить за кожнім, хто голосно гукає, оплескує бесіду одну, а за хвилину зовсім противну иншу.

Постараюся в дальших дописях пояснити причини такого стану учительства, яке, противно як у всіх народів замість стати передовиком народнього відродженя й поступу, стало колодою на дорозі народові до відродження. Не можна з него насміхатися, його треба жаліти. Не зо свойої вини воно неосвічене й далося взяти в руки кацапам, які використовують їх до політичних цілей. Є публичною тайною, що через теперішного голову товариства хоче його брат лікар Петригалла засісти на губернаторськім стільци.

На щастя від такого вибору справа не змінїться. Учительство, яке не було на конгресі вже присилає протести з усіх сторін. А й учительство, котре на конгресі було, не стане через вибір кацапського голови вчити по московськи, бо воно мови тої не знає й бачить, що народ не розуміє. Вибір цей є лиш черговою компромітацією учительства Підкарпатської Руси перед культурним світом, головно перед Прагою, а дальше ще одним підтвердженням сказаних на адресу тутешньої інтелігенції великих слів президента Масарика: „Інтелігенція без душевної зауки з народом, без народного коріня легко розпадеся на много взаїмно сварючіх партії й партійки, з котрих кожда має перед собою такі цілі, що їх народ зовсім не розуміє!"

Слова ці були сказані 22. вересня 1921 і викликали гірке почування в тутешньої інтелігенції, що приняла це як закид браку звязку з народом і нерозуміння його бажань. Але чим дальше, то життя показує правдивість цих слів. На жаль мабудь учительство й духовенство Підкарпатської Руси — отже майже вся інтелігенція! — будуть останні, що це зрозуміють.

Преса про конгрес.

Кацапська „Русская Земля" друкує предовий звіт із конгресу, смакуючи всі випади учительства на Українців та на шкільний відділ.

„Свобода" з 23. лютого ц. р. в короткій дописі про конгрес, каже, що він для учительства не приніс великої слави, бо не було там ні одного серіозного реферату, лиш низькі крики, лайки й партійна односторонність. .....Цілий конгрес носив на собі характер політичного виужитя неінформованого учительства для кацапської орієнтації".

„Руська Нива" з 2. березня в передовиці п. з. „Не треба їм „Просвіти" подаючи, що учителі за приводом декількох крикунів постановило змінити статут, щоби майно по розвязаню не переходило на товар. „Просвіту", пише на адресу учительства: ....„Ви фалшивим способом як лис викручуєте себе з лінивства од освітної роботи і кажете, що „Просвіта" українська. О, свята простоша! Та ви все ще не знаєте, что ми тот самий нарід, який жие за Карпатами і туди дале аж до Дону й Кубанів й что наш язик, наша культурна се одна, була, і буде?!.... Ви лиш одно знаєте: кричати і кричати. О, ви темні просвітителі народа! Зайдіть хоть раз в житю до канцелярії „Просвіти", а увидите, что там іде праця така, якої Ви ще повинні учитися!" Загалом стаття держана в дуже гострім тоні.

„Вперед" із 5. березня згадуючи про конгрес пише: „Учительське Товариство займалося всіми справами, лиш не тими, що їм малоби як фахова учительська організація заниматися. А учительство також — крім невеликого числа учителів — громадян — не проявило ніякої діяльности. Ні один із дотеперішних конгресів не згадав словом про дальшу участь нашого учительства в громадянській праці. Крім поліпшення платні для вчителів учительські конгреси серіозно нічим не інтересувалися. Сьодомійше учительство усувалося од організації і без великого розголосу працювало між народом.....

...В своїй промові заявив новий голова, що учительство хоче працювати для народу, що учителі являються його правдивими заступниками. Але коли ходять о те, чи народ має також право рішати хочби навіть в язиковім питанні, то виходить що инше. Ту голова заявляє: **„Насамперед ми інтелігенція, а потім народ"** (підчеркнена „Вперед") На такий публичний висказ ще ніхто собі ніде не позволив, навіть найскрайнійший реакціонер. — Чи по таких словах можна надіятися, що народ буде попирати учительство в його слушних домаганнях. Доки не будемо працювати враз із народом, то пропадемо. З такими людьми, що мають середновічні погляди на народ ніхто зовідомих учителів не буде працювати"....

ЗАДУМУЄТЕ ВІДЇХАТИ ДО КРАЮ?

Як свідомий Українець купуйте шифкарти тільки в АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКІМ БЮРІ а не в чужих агенціях. Тисячі посвідчать вам за нашу чесну обслугу і совісну опіку. Пашпорти виробляємо листовно. Ви можете поїхати на візиту на шість місяців і назад вернути. Ми вам виробимо документа.

ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ РОДИНУ ДО АМЕРИКИ?

Право іміграційне три-процентове зістало продовжене на два роки і від першого липня зачнуть пускати нову квоту до Америки. Як бажаєте спровадити родину напишіть по інформації ще нині.

ГРОШІ СВОЇ РОДИНІ ДО КРАЮ.

Українці протягом шість літ переслали через офіса Бюра около ОДНОГО МІЛІОНА ДОЛЯРІВ своїм родинам. Ми вам гарантуємо що ваша родина отримає гроші в три тижні без клопотів. Полагоджуємо всі красві справи як: контракти, інтабуляції, пойномочія і т. и. В кождій справі, як свідомий Українець, вдавайтеся до одинокої в Америці Української інституції. Приходіть, приїздіть або пишіть до:

AMERICAN UKRAINIAN BUREAU, INC.

520 E. 6th Street, NEW YORK, N. Y. — **322 N. 8th Street, PHILADELPHIA, PA.**

ЗА УПРАВУ БЮРА: — АНТІН ПАШУК, пред.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Тимчасовий Головний Уряд „Ліги американських горожан українського роду" у Філядельфії, Па. подає до відома усім філядельфійським українським громадам, то є на Френклін, Найстаун, Фейрмав, Манаюнк, Савт і Френкфорд як також усім Товариствам, Братствам і Сестриствам так „Українського Народного Союза" як і „Провидіня" та Січеним відділам, що сей тиждень є тижнем висилки телеграфічних протестів до Генуї. **Кожде Товариство повинно безусловно сего тижня телеграму вислати.** — Кому би не позволяв час, або як би хто не знав як вислати телеграму, нехай котрийсь з урядників даного Товариства прийде до офісу Ліги. 329 So. 4th St., з оплатою на телеграму, а Ліга дуже радо до займеться, і в імени даного Товариства телеграму вишле на що кожде товариство дістане від телеграфічного уряду посвідку. — В той сам спосіб повинні поступити і инші місцевости.

Філядельфія, Па. 28-го цвітня 1922.

ЗА УРЯД ЛІГИ:
Теодор Грицей, предс.
Андрій Шостак, секр.

ЖЕРТВИ НА РІДНУ ШКОЛУ.

о. М. Лукавський з Desloge, Mo., міто желань святочних $2.00

Попередно оголошено $3.00.
РАЗОМ $5.00.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

С. Л., Вунсакет, Р. Ай. — Прошу зрозуміти, що ми не можемо жадати, щоби кождий дописуватель присилав ім. Українцю з дописів „свідоцтво моральности". Коли вважаємо, що щось цікаве, то містимо.

П. П., Ковтсвиль, Па. — На послідним зїзді урядників У. Н. Союза ухвалено, щоби ніяк не поміщувати ніяких церковних оголошень, бо це спричинило вже чимало шкоди для нашої організації.

П. Ш., Питсфіл, Месс. — Думки здорові, але вірші...

Заходом Української Народної Громади в Ню Йорку відбудуться слідуючі

ВИКЛАДИ І ПРИГОТОВЛЯЧІ КУРСИ:

Понеділок: Школа неграмотних і аритметика, В. Білоруський.

Вівторок: то саме що в понеділок.

Середа: Виклади історії України, о. А. Павлак.

Пятниця: Виклади економії, О. Ревюк.

100-01

ДО КРАЮ

можемо відіслати кождого хто схоче працювати на роботи кілька годин денно при легкім знаттю. Пашпорти на виїзд полагоджено по прибутю до нас. Звертіться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich Street,
New York, N. Y.

З ХРОНІКИ БАНДИТИЗМУ В ГАЛИЧИНІ.

На селянина Івана Сирука, вертаючого з Ходорова до Боринич, напали узброєні в кріси бандити й зажадали грошей. Коли селянин дав їм все, що мав — 1950 марок — бандити попали в злість, що даром „фатигувалися" і положили чоловіка трупом на місци.

Недавно напали злодії на двір у Рожнові коло Заболотова та забравши зі стаєн всі коні, втікли до Румунії.

На Михайла Бидловського, побережника з Бруховичі, напали в лісі бандити та грозячи револьверами почали його бити палицями і жадати грошей. Бидловський кинув їм гроші на землю і щасливо втік живий з їх рук.

До хати самітної бабусі в Стромішичах прийшла поліція на ревізію за злодіями. Підчас коли поліціянти перешукували першу кімнату, випали з другої три бандити, застрілили одного поліціянта а самі втекли.

CUNARD-ANCHOR

Найпоспішнійші модерні кораблі з Англії. Найчемнійша обслуга для пасажирів. У Вашій місцевости або сусідним місті находиться один місцевий агент.

До Польщі, Литви, Росії, України і всіх Балтійських країн через Гамбург.

CARONIA ..... **May 13**
SAXONIA ..... **May 25**
Кабіна $130; III. кляса $103.50
Такса $5.00

Через Шербург, Саутгемптон, Ліверпуль і Гаєстов:

CARMENIA ..... **May 17**
SCYTHIA ..... **May 14**

Під особистим проводом провізиєя з рівночасними поученнями в Саутгамптон до Данцігу, Ріґави і Лібави.

MAURETANIA . May 16, June 6
AQUITANIA . May 23, June 13
BERENGARIA . May 30, June 20

Через Англію або Гамбург до Данцігу $106.50; Ріґави $107.
Такса $5.00

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок

"SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Клим Поліщук.

„ЗАМІСТЬ КАЗКИ".

(2)

(Продовженне).

Одначе, ви також, сидите за ними! — засміявся товариш, пробуючи награвати „Небо і земля".

Земляк поблід як полотно і тихо промовив:

—Так... За дротами...

—І як-же ви сюди попали, маючи такі погляди? — запитався його вже я. —

— Поґляди, шановний земляче, виробляють не зразу, а поступово... До того-ж, попав я сюди цілком свідомо, тікаючи від самого себе, від свого минулого, яке й є головною причиною всього, що в цей час переживаю... — промовив земляк, журно дивлячись на мене.

— Мені, товаришу, взагалі остогидло це все! — підвівся з місця Семенчак.—Різдвяна ніч, добрі люди колядують, а ми в Центральну Раду бавимся... Давайте, ліпше, затягнемо ще з одну колядку, або поговоримо про минули, далеке минуле, таке минуле щоб було яскраве, як та копійка, яку я колись чистив попіом на різдвяні свята...

— Гаразд! сказав на те земляк. — Я розкажу вам свою пригоду з торішнього року і тоді ви, можливо, зрозумієте й те, з яких саме дрібничок складається велика справа...

Зіщулив хижо очі й повернувся до мене.

— Ну, от, Сона Вознесенська!...

— Що саме? — спитався я, відчуваючи в свой душі неприємно прикре й бодюче чуття.

— Ото як воно розлучилася з вами, то за мене також не пішла...

— Не пішла?! — скрикнув я мимо волі і в той-же час пригадав собі, як важко плакала вона, провожаючи мене на далекий Північний фронт, і як скаржилася на те, що „батьки заставляють іти за нелюба". Тим „нелюбом" був ніхто инший, як оцей самий Сосновський і, коли одного разу, вже будучи в шанцях, я отримав від неї листа, в якому вона сповщала про свій „шлюб" з нелюбом", то я був певний, що це був Сосновський... А тому, як в час Революції, так і нашої власної війни, коли мені приходилося бувати в свому рідному місті, я сумисно обходив ті вулиці иншими закоулками, де більше всього мі стрінутися з нею... Боявся, щоб цього не сталося, бо відчував, що тоді щось мусіло б виникнути і що тоді могла-б цілковито змінитися система мого індівідуального життя... А цього я рішуче не хотів і всю свою енерґію скеровував у цілком инший бік, не бажаючи витрачати її на особисті справи. Ніхто инший, як ця сама енерґія, ось уже цілий рік виснажвала мене за цими дротами і запевняла, що так і повинно бути... Вкописький отим „так і повинно бути", я цілком забув головну причину свого сучасного становища і, часами, коли навіть тужив, то тужив сліпо й несвідомо... І тільки тепер, коли в мою кімнату увійшов оцей земляк, коли він вимовив у голос давно забуте імення коханої людини, я відчув всією своєю істотою таку безмежну тугу, що ледве спромігся спитатися:

— Не пішла?!

І лише тоді, коли він низьким і спокійним голосом відповів мені, що вона, відмовивши йому, вийшла заміж за якогось російського капітана, пригадав собі, що я питався не звичайно і що цього не слід було робити.

— Як бачу, то ви любили її! — говорив земляк Сосновський. — На жаль, цього я тоді не хотів знати, бо сам любив її і любив так, як ніхто не зміг-би... Люблю її ще й досі і кажу це одверто, бо взяв на себе найбільше вагу минулого...

— Гм.... як бачу, то земляки з романом! — підморгнув до мене товариш Семенчак. — Цікаво знати, як ви розвяжете його?...

— Він, товаришу, вже розвязаний і розвязав його я: — сухо сказав на те Сосновський.

— Сьогодня як раз рік, коли я взяв на себе всі наслідки наших непевних взаємовідносин і від коли не знав спокійної години, доки не попав сюди...

— Що-ж такого сталося? — спитався я його. — Ви стрілися й розійшлися, як я, чи що?...

— Так! Ми стрілися, але не розійшлися й досі!... Як це не дивно, але вона, мертва, володе мною і керує всіми моїми вчинками... Те враження, яке зробила вона на мене підчас останньої зустрічі, стало для мене причиною мого звихнення, як це ви вже самі бачите... Я стрінувся з нею тоді, коли вона була мертвою...

— Мертвою?! — здивовано скрикнув Семенчак. Я, мовчки, відсунувся трохи від стола і пильно подивився в сірі зеленяцькі очі. Вони були чудні й смутні, наче бачили перед собою щось дивовижно страшне й незрозуміле і світилися тим, чого не можуть бачити инші.

— Звичайно, я не знав, того, що вона мертва, але говорив з нею, як із живою... — продовжував він. — Це вже рік минає. Через дві з половиною години цілісенький рік...

— Вибачайте! — озвався товариш Семенчак. — Вибачайте, що виявляю в такий спосіб своє зацікавлення до вашого становища, але мені зостається цілком незрозумілим те, що своє сучасне становище ви ставите в якусь безпосередню залежність від тієї зустрічі?...

— В цей час скажу, але мусите дати слово, що ніяких супереч тепер на цю тему провадите не будете! — дріжучим голосом промовив земляк. — Скажу це для потвердження того, що говорив тут, а ви вже як хочете, так і розумійте!...

Раптово схопився на ноги і швидко заходив по кімнаті.

— Ви нічого не чули? — звернувся він до мене, зупиняючись коло стола.

— Нічого... Завероюка зривається на дворі... — відповів я.

Він постояв так трохи, а потім налив чарку, випив і сів на своє місце.

— Нехай собі!... — байдуже махнув рукою. — Отже, слухайте історію звихненої людини і не дуже дивуйтеся, бо ні про що инше як про подібні пригоди, кимсь сказано: „Є друже мій, Горацію, богато це таких річей на світі, про котрі ми не маємо ні найменшого поняття"...

— Цілком можливо... — хитнув головою товариш Семенчак, смикнувши непомітно мене за рукав. — Будемо слухати! Кажіть!

* * *

Земляк мій допитливо подивився нам у вічі, потім всміхнувся своєю чудною усмішкою і сказав:

— Тільки не думайте, що я й тут звихнений!...

Ляснув себе долонею по лобі і важко зітхнув.

—Та не турбуйтеся вже! промовив я. — Сьогодня різдвяна ніч і всякі казки можливі...

— А; так! — подивився він на мене. — Всякі казки, кажете, можливі?... Гаразд! Тоді хай це буде замість казки, коли не схочете прийняти за дійсність!...

Глянув ще раз нам у вічі, схилився над столом і, тихим голосом, зачав оповідати:

„Соню я не перестав кохати навіть тоді, коли вона відмовила мені і вийшла заміж за иншого. Для того, щоб забути її, я залишив редакцію „Волині" і пішов добровільно на фронт. Одначе, будучи й на фронті, я не міг цілком забутися за неї і годинами так тужив, так нудьгував, що радий був віддати за один її погляд усе своє житте...

„Не смійтеся! Кажу правду, що любив її зовсім не по сучасному!... Потім я став їй писати. Писав що тижня і що тижня мав від неї відповідь, кажу — відповідь, бо про себе вона майже ніколи нічого не писала. Часами тільки згадувала про вас, раз прислала навіть вирізку якоїсь поезії, яка наче-б то була ваша і з цього я зрозумів, що вона кохає вас"...

Він на хвилинку зупинився, звів на мене очі і з хвилинку дивився так, неначе старався щось пригадати. Раптом струсив плечами, зщулився наче від холоду, і говорив далі. —

„Як настала революція, я зразу-ж повернувся до Житоміра. Надіявся на якусь зміну. І-ж знаєте самі, що в перші дні революції панував такий настрій, що здавалося, були можливі всякі чудеса...

„Надії були даремні! Вона цілком віддалася якійсь там політичній праці і з мною не бажала навіть стрітатися. Я довідчись на всі спроби стати її товаришем, мені скоро прийшлося переконатися, що я й цілком чужий, а тому виїхав до Києва. В Київі попав, як то кажуть, на „розбір шапок". Центральна Рада складала вже свої манатки, а за Дніпром токлися північні гості. Після трьох тижневих і відчайних змагань на вулиці Київі, сам не свій, разом з иншими, знову приплентався до Житоміра. На цей раз вона вже сама шукала мене і коли знайшла, то зразу-ж кинулась до мене як до найрідшого й найлюбішого чоловіка в світі.

— Не думала я, — казала вона. — щоб ви були здатні на щось!... Чомусь ви здавались мені нерішучим...

Потім розповіла мені все. Виявилося, що вже рік минув, як вона розійшлася з ним і розійшлася через те, що він отруїв їх спільну дитину. І отруїв її так, що вона сама навіть допомогала йому це робити. Казала: „Дитина вдалася не цілком здоровою і все чогось кричала. Він радив напувати її соком із буряків, змішуючи його з молоком. Я так і робила. Дитина кричати не переставала, але скоро померла. І лише тоді він сказав, що так і мусіло бути"... Тоді вона покинула його і пішла вчителювати в дитячий притулок, а він, після цілої низки авантур, кудись вихав і тільки тепер вона довідалася, що він знаходиться в штабі Муравйова. „Коли ви мій друг, так убийте його!" — казала вона мені в той час, коли стало відомо, що він провадить північних гостів на Бердичів. — „Я не хочу, щоб він прийшов сюди!.... Я боюсь цього!"...

„І тоді я пішов з невеличким гуртком „Чорних гайдамаків" на Бердичів і був там ранений. Три місяці лежав у військовім шпиталі і вона часто навідувалася до мене. Враження було таке, що вона вже моя і це спровадило мені таку радість, що я забував за свої пострілені груди. „За життя розпата тільки кровю"... — сказав якийсь поет і це я відчував всіми нервами. Думав, що каплею пролитої крови купую обнову свого життя, але, на жаль, це було не так. Коли я вичуняв, то замість того, щоб стати самим собою, я став слухняним рабом Муравйовського переконання і розкидував серед ночі на міських парканах якісь прокламації. Робив це до того часу, заким в мені не збунтувалася „натура"... Тоді я назвав її бездушним упиром, а його ідеальним борцем і подався знову до Києва. Як на лихо, моя друга подорож нічим не ріжнилася від першої, і я збігом обставин опинився в Запоріжському корпусі, де мене й зробили хорунжим. В запалі боротьби, яка кидала мною з одного кутка України в другий, я якось скаменів і зачерствів не тільки серцем, але й душею. Инколи згадував її, але в тойже час згадувалася мені й моя безвиразна роля розносщиків плякатів, чим я так прислугувався їй. Нарешті, мені зовсім було незрозуміло, як так можна віддаватися тій справі, яка не дає безпосереднього задовольнення індівідуальних вимог?...

„В осени 1919 року, коли наша армія розсипалася, я подався з групою Волохатого на Житомір. Більшість нас були стомлені до того, що вже не хотіли ні про що инше думати як тільки про спокій. Так, властиво, думав і я, бо остогидло мені це все до того, що я сам—себе ненавидів. Згадав свою давню редакцію і щоденний „маленький фейлетон", який оплачував моє маленьке меншкання з двох кімнат і кухні в кінці Крошенської вулиці, і так мені захотілося повернутися до старого, так забажалося... Не дивуйтеся, що так кажу, але такі моменти істнують в життю кождої людини, тільки вона не признається... Я власними вухами чув, як один наш соціялєст революціонер співав „Боже царя храни", а на його очах тремтіли сльози...

(Конець буде).

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ

MINNEAPOLIS, MINN.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Дня 7-го мая б. р. Аматорсько-Драматичний Кружок ім. М. Лисенка відкраває дуже гарне представленне „НАТАЛКА ПОЛТАВКА", комедію-оперу в двох діях з трох відслонах в церковній гали при ч. 312—6th Ave. і University St., N. E. Запрашається всіх Українців і Українок місцевих і доокольчних з околиць уладу. Початок точно о годині 7-ій вечером. За добру гру ручить — КОМІТЕТ. 100

ПОЗІР, ГРОМЯДИНИ БОСТОН І ОКОЛИЦІ!

Тов. Дружина Кіпея Данила, від 238, У. N. Союза відограє театральне представленне ДИЦЮРОЗА, на мотивах 4-ох діях, в неділю, 7. мая б. р. в церковній гали під ч. 436 Arlington St. Початок о годині 7-ій вечером. Вступ 50 і 35 цн. Чистий дохід нійде половина на церков а половина на товариство. Дорогі Родимці! Прийдіть громадно на се представленя а ми певні що не пожалуєте. — За уряд товариства: Мих. Козулькевич, секр. 100

ДО ДАВНИХ І НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ „ЛІТЕРАТУРНО-НАУКОВОГО ВІСТНИКА".

Доба й затяжна світова війна, революція і громадянська війна, що розвернулася з найбільшою силою на етнографічних українських землях, знищили багато культурних цінностий, на які складалися десятки літ наші найкращі інтелігентні сили. Під їх тиском упав найбільший і найноважнійший журнал, із виробленим кругом співробітників та довголітніх передплатників, „Літер. Наук. Вістник". Деякі проби його відновлення не мали доси поводженя. Та брак такого журнала в сучасній хвилі, коли доля нашого народа рішається на міжнародній арені, відчувається загально. Задяки заходам кількох одиниць постановила „Укр. Видавн. Сп." відновити „Літер. Наук. Вістник", зосередити деякеких давних і нових співробітників і зробити його не лиш органом літератури й науки, але й вільною громадською думки, не стисненої партійними програмами та не завязаної класовим світоглядом. Тяжкі теперішні відносини, дорожнеча паперу й друку, не дають нам змоги поставити журнала відразу на такій висоті, і в такім обемі, як ми того бажали би. На разі будуть подовжені книжки журнала виносити 6 аркушів друку (96 ст.) Коли зголоситься відповідне число передплатників, будемо розширювати обем навіть до передвоєнного стану (12 аркушів друку). Надіємося, що наша суспільність, свідома важности хвилі, віднесеться прихильно до наших змагань та підопре нас не тільки морально, але й матеріяльно, а наші давні й новопробовані прихильники й передплатники знайдуть нам нежинські нових та улекшують нам значно нашу задачу.

Начальний редактор журнала Др. Дмитро Донцов, одвідальний редактор Володимир Гнатюк. Умови передплати такі: Ціна одної книжки 30 цнтів, до кінця 1922 р. 2 доляри.

Конто в Зем. Банку Гіпот., Львів, Підвальна ч. 7. Адреса: Володимир Гнатюк, Львів, Чарнецького 24. 100.04,07

БЕЗ НОЖА І МЕДИЦИНИ
Перший Український Хиропрактор
ДР. АНДРЕЙ БОРАК
лічить рішні задавнені хороби так
МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН

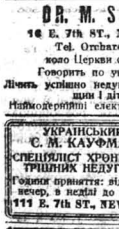

Ню Йорк офіс: 335 East 13th Street.
Понеділок і середа, пятниця від 10. рано до 7. вечер.
В неділі від 10. до 1.
Passaic, N. J. офіс: 52—2nd Street.
Вівторок, четвер, субота, від 12. до 8. вечер.

DR. M. SMITH
16 E. 7th ST., NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло Церкви св. Юрія
Говорить по українськи.
Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.
Найнадійніші електричні апарати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН, М. Д.
СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.
Годинн приняття: від 9. рано до 9 вечер, в неділі до 4. пополудни.
111 E. 7th ST., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні і зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
между 17-ою а 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові рано від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 1882 Stuyvesant

СПЕЦІЯЛІСТ
НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
СПЕЦІЯЛІСТА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ, КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І ВНУРОК.
Порада даром.
DR. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Между 4th Ave. а Irving Place.
Години зі 8. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. пополуд.

ДОПИСИ

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й.

Вотервліт пробудився!

В неділю, 2-го цвітня, відігрались в церковній гали рівночасно два представленя на дохід церкви: „Не клени" — старшими, і „Добрі діти" — шкільною дітворою. Всі аматори грали незвичайно добре, а головна рів в тім, що це свідоми, завзяті Українці.

Треба було чути, щоби оцінити великий поступ діточок з українськім дусі з яким запаленням співали „Вже воскресла Україна", „Не пора Москалеви, Ляхови служить". Честь українській дітворі, тій нашій надії! Старі парохіяни — Українці Лемки плакали з радости, кивали головами та балакали: „таки то всьо наше що українське; таке то всьо миле, красне! Нас уже ніхто з дороги правди не зведе; ми не є Москалі — ми Русини-Українці!"

По представленню отець парох в горячій бесіді представив потребу та користи Народньої Позички, які складають усі свідомі Українці на престолі Матери України. Говорив, що ані житте, ані маєток не буде корисним як довго наша Вітчина-Україна зі всіми її землями: Галичиною, Лемківщиною, Холмщиною, будуть в кігтях клятої ляшні. На його клич — много Українців декларувало по 5, 10, і більше долярів. Тепер вже зібрано $100.00 і ті гроші вже вислано до Вашингтону на руки Місії. Є надія, що в протягу кількох днів збересь більше.

Слідуючі Українці зложили вже і вислали Позичку Української Свободи: о. Онуфрій Ковальський $50.00; Мирон Сокільський, Василь Футулуйчук, Йосиф Крущельницький і Петро Ковальчук по $10.00; Йосиф Бача і Андрій Чура по $5.00. Разом $100.00. Ті гроші вислано дня 24. с. м. до Вашингтону. Еще три місяці тому патріотичну позичку розпочав бодай 5.00 долярами, всіми поцінний Лемко-Українець, п. Антін Спик і треба завдячити йому, що Вотервліт знайшовся в українських часописях. Правда, Вотервліт все тягнувся, як хвіст позаду, всежтаки се послужило добрим товчком до діяльности.

На поклик наших часописів Українці зібрані около церкви св. Николая вислали до Гену дуже різку та рішучу телеграму, протест проти наїзду варварських Поляків на українську землю, дня 21. с. м., яка звучить по українськи:

Українці зі Східної Галичини, горожани та мешканці міста Вотервліт, Н. Й., члени грецько-католицької парохії св. о. Николая просять та домагаються від Вас Панове, зібрані на Конференції в Генуї, щоб Ви приняли до усунення польського арма із Східної Галичини та инших українських областий, яке то ярмо було силоміть нанесене на Українців аліянтами. Не лишайтесь дальше співвиновниками польських злочинів і несправедливости, довершених на Українцях. Ми Вас все просили безуспішно. Вже раз перестаньте так зневажливо поводитись з українськими народом! Дайте йому нагоду статись незалежним державним.

Підписи:

о. Онуфрій Ковальський,
Василь Кутулуйчук,
Андрій Гура, трустиси.

Досить нам благати справедливости, котрої сильні того світа не хочуть дати. Ми нарід повний самопошани, тож годі нам дальше рабом лежати та як собака скавуліти о кусок того, що нам належиться. Ми не молимо їх; ми рішучо вимагаємо, щоб аліянти перестали нас гнобити враз зі своєю розпеценою цяцькою Польщею, що це не може на своїх ногах встоятись задля свого найженого колтуна гордости, якою слабосильна і ослілта, хоче вести на погибель українськи й нарід.

За ініціятивою о. Льва Чапельського з Когус, Н. Й., Когус, Вотервліт і Трой мають уладити велику діточу демонстрацію в користь Галичини.

Гість.

БАЛТІМОР, МД.

Най буде йому земля пером.

Дня 22-го цвітня помер тут Блажей Грень. Небщик був латинського обряду, але завзятим Українцем. Він родився 1869 р. і походив з Вишнівчика, підгаєльского повіту. Коли замолоду був урядником у своїм селі, то зазнав чимало від ляшні, котра хотіла його, як латинника, перетягнути на свою сторону.

Від коли виїхав до Америки, то все брав живу участь в українськім народнім життю. Вступив до У. Н. Союза і як член відділу 320 — помер.

Замітне, що ніяк не хоть вертати до краю поти, поки Галичина не стане вільною, українською. Він ніколи не сумівався, що Україна мусить стати свобідною державою, а український народ сильним і могучим у світі.

Хотяй бідний, він купив галицьких бондів за $25.000 і заохочував усіх, щоби цілою силою підперли пожичку.

Тяжка хороба рака не зломала його духа. До самої смерти він вірив у кращу долю України і позабувши за себе бажав рідній стороні добра і волі.

Уборгій, нечений робітник, але жив і умер патріотом, що любив цілим серцем рідний край і рідних людий. Нехай тих кілька щирих слів буде йому у спомин поміж добрими синами України.

Йосиф Семенків.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Чому сумніватися?

В ч. 42 „Н. В." вичитав справоздание з підприємства, яке відбулося 11. лютого ц. р. заходом всіх товариств і сестриць, а дохід з нього призначений: половина на Радянську, а друга половина на інтернованих українських жовнірів в Чехо-Словаччині. Отож як бачу із справоздання, то половину доходу вислано на Радянську, а другу половину задержано в Бофало, а до Чехо-Словаччини вислано лист о пораду до Левицького, чи вислати гроші чи ні? Розуміється, що кождий щирий Українець міг сподіватися сего, але чому то товариші не зазначили у відозві до участи в підприємстві, що „приходить як найчисленнійше, бо як „інвестіґейшен" буде О. К., то половина піде до Чехо-Словаччини" Гарний стосіб! „Обіцяв пан кожух, тепле його слово". Дальше у своїм закінченню п. П. Когут, секретар, пише ось таке: „Притім кличемо всі відділи У. Р. Союза, щоби пішли за нашим приміром і подавали помічі голодуючим в Радянських Республиках". Мабуть хотів сказати: для ока кричіть, що половина на інтернованих в Чехо-Словаччині, а опісля по підприємстві як „мазума" в наших руках, то спитайтеся сего Левицького, чи інтерновані С. С. в Чехо-Словаччині суть голодні! редакція „Н. В." поміщує заклики ріжних таких комітетів! Коли було оголошено инакше, то чому викручуватися відтак „інвестіґейшом".

Кождий з укр. робітників розуміє, що суть людці, котрі не люблять чомусь живучих в крайній нужді С. С. в Чехо-Словаччині. Якби так на „красну" армію, то „шур-тінґ" гроші вже давно поманджалиб. Американське правительство асиґнувало 20 міліонів долярів, усі добродійні товариства так само дали, — разом 58 міліонів долярів йде на поміч „радянським республикам", а про бідних галицьких Українців то й ніхто не спімне тай ще і себі не хотять, але затримують під покришкою „інвестіґейшен". Так роблять в Злучених Державах. А глядим що роблять в неволі в кайданах закуті і світом забуті.

С. Н., дня 23. 1922.

„Ми тут в С—ках 21. марта обходили Українська Свята Тарас Шевченка і за тих, котрі брали участь в борбі за волю України. Священик почитував Вас усіх Стрілецьких і Тебе згадував. Зробили в церкві гріб і відправляв священик панахиду за погибших Українців і згадував їх, почитував і наших дорогих братів Івася і Петра, одного за другим. Плакали всі. Виглядало то дуже сумно, що не мож було встояти в церкві. Хор співав дуже сумно в чотири голоси а на останку співали український гимн. Дуже кождий був зворушений як собі подумав як то повинно бути а як воно є, що ми нинька маєм „данини" давати крім податків. В нас був з староства з Бібрки лях і загрозив, що як до 14 днів не дамо „данини" то спроваджить війско. І вже начинають давати. На селах подавали вже давно. Не питають що нема де взяти а „плянь кабане".

Оттак пишуть про ляцьку неволю до свого брата, котрий щойно втік з того ярма. Та мимо сего, що неволя, голод, арешти і реквіровання, мимо сего що багнети, війско і жандарми — поневолені і в кайдани скуті не забувають про тенія Тарса Шевченка, не забувають за погибших братів січовиків в борбі за волю і долю матери України. Всі цілою громадою, на чолі з патріотичним священиком святкують українське свято. Не бояться тюрем ляцьких, „бо вільного духа ніколи не скуєш" — співають український гимн.

От так поступають наші галицькі борці за кращу долю. Так роблять ті, на котрих московські „Щоденні Вісти" в Ню Йорку плюють і стають гнилою колодою до всякої помочи. І чи не сором, щоби нерозумні запитувалися сего Левицького, чи післати їм чи ні?

А деж Ваші революціонери, панове із „Смольного?" У грошеву поміч не вірять, але в кулакову революцію. Та чейже сотня мальчиків виїхала до Галичини ,щоб дало розпочати і освідомити селян Галичан. Чому про них не чути? Ой чути, чути як то вони відважно кілько свідомо заглядають буржуєзії ліхоби в очи. А нумо переконаймося, де та їх ре-во-люцій-на відвага. Берім не із инших часописів, але таки із самих московських „Щ. Вістий" з дня 14. лютого 1922 р., ч. 36, сторона 3, шпальта 6-та., Там пишуть тобстими 16 пойнтовими черенками „Що пишуть з Галичини".

„Дорогий Товаришу і Куме! (у них ціла революція розпочалася від слова куме — пр. склад.) Межи иншим пише ось таке: Може Ви собі думаєте, що я змінився? Також ні. Я все свою при своїх думках. (Когут думав і здох — пр. склад.) Я вичікував тої хвилі, коли зійде сонце (Ви усе темно на очах). Минувшого року було зійшло сонце а знов сховалося за хмари. Тепер то так страшно, що годі нога показати."

От і ком-революціонер, „свідомо-клясовий", аматорсько-кружковий співацько-драматичний, революційний і відважний з пікою на сонце! Нога боїться показати. В Америці викрикають, що тільки вони одинокі клясові-свідомі кумове виграують галицького селянина з ярма, а тут товариші і кумове справили вечерінку, запили самогонькою на відвазі а він „клясово-свідомий" товариш кум пише, що годі годі „носа показати". І чи нам Українцям дивитися на таких „відважних" тай припинювати визвольну роботу?! Ні! і ще раз ні! Відвага галицьких селян хай буде приміром для нас усіх Українців тут на вільній земли Вашингтона і усі як одни дайімо день правди. Жертвуймо що можемо, щоби на $100,000 позичці праця не гамувалася, але дала почин до міліонової позички на визвід України з ляцького ярма. Усі як оден закупім, а хто не може, хай за него купить той, хто може. Кождий з нас повинен знати, що за сто тисяч хиба тільки малий процент пропаганди зробиться. Ми, американські Українці, повинні бути приготовані дати всякку поміч матеріяльну, як не здіяли Ірландці. А до усіх тих, котрі до сегодня чекають щоб само сонце зійшло скажу: хай вступають разом до спільної національної борби разом з усім народом. Разом будуймо хату, а відтак уже разом і позаміраємо.

Іван Мельник.

ПІД УВАГУ ТИМ, ЩО ПИШУТЬ ДОПИСІ

1. Коли пишете пісонебудь до друку, пишіть тільки на одній стороні листка, а другу оставте порожною.
2. Не пишіть лапки і не вживайте „грубих" слів.
3. Пишіть таке, що цікаве для всіх, — нове.
4. Подавайте факти, — пишіть чисту правду.
5. Пишіть коротко і ясно.
6. Вистерігайтесь „січки" — перемлювання з пустого в порожне.
7. Не пишіть віршів. На міліон людий зрантиться один поет, що варта його прочитати. Зрештою, пишіть, але не все посилайте до друку. Лише дійсно добрі вірші слід посилати до друку).
8. Подавайте гарні приповідки, смішовники, жарти. Коли є у Вас хист до віршовання, пробуйте писати гумористичні вірші, бо до сього не конче потрібно поетичної генияльности.
9. Не шукайте у часописі поля для порахунку із своїм особистим ворогом.
10. Присилайте листи з краю, де є відомости про це, як там живеться нашим людям. Не присилайте таких листів, де пишеться тільки про родинні горяни, бо, де пишеться все тесно від початку війни. Лише такі листи надаються до друку, що цікаві для всіх. (Рк.).

ОКРОВАВЛЕНА СОРОЧКА ФЕДАКА.

Родині увязненого молодого Федака залежало на тому, щоби відібрати з поліції його окрівавлене, пошарпане одіннє. Кілька разів висилала вона в сій справі осіб на поліцію. Підкомісар Кайдан і інспектор Лукомський тоді заявляли, що одіж відіслано до розпорядимости слідчому судді Ангельському. Але судця Ангельський знову заявив, що одіжі Федака цілком не бачив, ні не має її в депозиті.

Тому раз, коли старий др. Степан Федак випроваджений з арешту, був на переслуханню в біюрі Ангельського і стрінув там також підкомісаря Кайдана, промовив: „То хиба хто з поліції вкрав ко одежу?". Кайдан не брав поважно того виклову д-ра Федака, а навіть розмовляв ще з ним через пів години в біюрі. Але своєю дорогою появилась „урядова записка" зі слідчого бюра і д-ра Федака обжалованою за провину з 312 § (образу чести урядової особи).

В карному суді (С. III) в сій справі на розправу дня 2. марта с. р. не явився підкомісар Кайдан. Обжалованого заступав обр. др. Глушкевич. Представив свідків до нової розправи, між ними д-ра Батицького, що чув, як висловлювався др. Федак у бюрі; студента Штика, який бачив окрівавлену сорочку і подертий на шматки плащ, бо спроваджено його яко арештованого до тої келії, де лежав молодий Федак і лишив одіж.

Суддя Вальтер рішив покликати деяких свідків до нової розправи, яку назначено на пізнійше.

ПРИМІРНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ВІЙТ.

Ян Ваділк, „начальник гміни" Вичиці польські к. Нового Санча, зорґанізував банду злодіїв до якої між иншими належали й його два сини, і доконав зі своїм „відділом" ряд крадежий і рабунків в околиці. Нападів допускався з крісами й револьверами в руках і з масками на лиці. Бандитів і подвійного „начальника" арештовано.

ВЕСНА В СТАРІМ КРАЮ
Чи Ви задумуєте відвідати Вашу стару Вітчину сеї весни або в літі?
Зворотна їзда там і назад протягом шість місяців дозволена.
Як задумуєте їхати, оплатиться Вам перше зголоситися до нас заним поробите приготовання. Ми можемо вислати Вас на найліших кораблях, заопікуватися Вами аж до відїзду — дістати пашпорти і т. д. словом ми зробимо що потрібуєте для безпечної і вигідної подорожи. Департамент подорожучих отворений денно до 6 год. вечером. — Суботи до 8.30 вечером.
„SCRANTON LARGEST BANK"
„ПІД ДЕРЖАВНОЮ КОНТРОЛЕЮ".
FIRST NATIONAL BANK
SCRANTON, PA.
Листовні зголошення за шифкартами, замовленими місць, полагоджуємо сейчас.

ШИФКАРТИ через ГАМБУРГ, АНТВЕРП, РОТТЕРДАМ, БРЕМЕН і ДАНЦИГ, виробляємо за компетентних цінах. Пашпорти виробляємо до одного або двох днів. Посилємо гроші до краю в дешевих або кращих по найновійшому курсі з повною ґаранцією. По всякі інформації звертайтесь до:
EUROPEAN STEAMSHIP AGENCY 115 FIRST STREET, NEW YORK, N. Y.

ФАРМИ!
$150 КУПИТЬ ХАТКУ (BUNGALOW).
Знаменита нагода для родини мало маючої, хотячої жити на фармах. Всі модерні уліпшення, близько Ню Йорку. SPOONER, 180 Broadway, New York City. 92—

ДОБРА ФАРМА 100 АКРІВ, близько стейтової дороги і міст, великий сад, озеро, ріка, дім з 12 кімнат, 16 штук рогатої худоби, 2 коні, свині, кури, полевий реквізит. Ціна $4,500, готівкою $2000. — Фарма 29 акрів в Ню Джерзи, великий сад, дім з 7 кімнат і другі гарні забудовання, 2 корови, 2 добрі коні, 125 курий, 4 безрогі, всі посіви. Ціна $4000, готівкою $2000.
PISARKO & POKUTNY,
429 E. 5th Street, New York City 97-102

ФАРМА 100 АКРІВ, 75 акрів під управу, решта будівничий ліс і пасовиско, великий сад, озеро, дім з 9 кімнат, 17 голов худоби, 2 коні, 300 курий, 3 безрогі, розмаїта машинерія, 2 міля від великого міста. Ціна за все $5500, готівкою $2000. Голоситися до: PHILIP LOBOR, 274 E. 4th Street, New York City. 99-04

ФАРМИ НА ПРОДАЖ.
По причині смерти жени продається фарма 260 акрів, добра земля, дім з 14 кімнат, барна на 40 коров і другі забудовання, великий сад з 600 овочевих дерев, 8 коров, 2 коні, 200 курий, 50 качок, 10 гусий, 8 безрог, в середині села, 4 милі до зелізничої стації. Ціна $5000, вплати $2500, решта на довгі сплати. — Фарма 190 акрів, 50 під управою, дім з 10 кімнат, барни, богато других забудовань, 2 корови, 1 кінь, 30 курий і всі фармерська машинерія, чверть милі від ріки і стейтової дороги. Ціна $3300, готівкою $1000. Голоситися цілий день до: TYMCHUK & MARCKEWITZ, 490 E. 3rd St., New York City. Tel Orchard 1448. 99-100

ФАРМА НА ПРОДАЖ.
Дорогі Родимці! Хтоби котів набути добру фарму в стейті Ню Йорк, помоч Українцям де є відділ У. Н. Союза, Фарма 45 акрів землі, добрий дім на 7 кімнат і другі будинки в добрім стані, 2 молоді коні, 4 корови, 1 безрога, стадо курий і вся фармерська машинерія. Продається з причини отворення нового інтересу і без спекуляції. Ціна і спосіб вплатнетя на адресу: R. CAJOWY, 24 Charlotte Ave., Jersey City, N.J. 97,100,02,06

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ
ФАРМИ! ФАРМИ!
Родимці! Тепер разом з весною найліпше купувати фарми в околицях міста Syracuse, N. Y. Земля дуже добра і урожайна. Я маю 50 фарм до продання. Можете легко набути по малих вплатах і на виплат, тілько прошу наперед порозумітися зі мною листовно або особисто. Мій офіс знаходиться в моїй аптеці дня 2000 Salina street. Зголошуйтеся до властителя на адресу: R. CAJOWY, 309 Lakeview Ave., Syracuse, N. Y. 98,04,10,16

ПРИБОРИ ДО ВИШИВАНЯ!

Нитки No. 16 D. M. C., всякі кольори	.50
Нитки шовкові до вишивання і гафтовання, дозин	1.00
Нитки N. 5 D. M. C., грубі, дозин	1.20
Нитки No. 3 D.M.C. грубші, дозин	1.20
Нитки шовкові грубі, лише до гафтовання, мишані кольори, оден боєн	.20
Нитки (C. M. S. Floss) до вишивання і гафтовання, дозин	.60
Канва, широка 27½ інча, ярд	.60
Лляне грубе полотно, імпортоване, 50 інчів широке, ярд	1.50
ВЗОРИ ДО ВИШИВАНЯ.	
40 карток зі взорами до вишивання	2.00
Книжочка зі взорами F. S. C.	.50
Книжочка зі взорами No. 7	.35
Книжочка зі взорами No. 326	.75
Книжочка зі взорами No. 777	.25
Книжочка зі взорами No. 10	.15
Книжочка зі взорами до гачкованя коручок	.25
Книжочка зі взорами як робити светри	.30
Обрус, готовий, вишитий з лляного грубого полотна, округлий, 60x60 інчів, вартости $75, знижена ціна	30.00
Повінки малі на подушку до канапи, вартости вишиваня	5.00
ПРИБОРИ ДО ПАЦЬОРКОВОЇ РОБОТИ.	
Коралики до робленя ґердаїнів, всякі кольори, оден боєн	.20
Коралики сталеві блискучі, оден боєн	.35
Варстат до робленя ґердаїнів і пакетів	.75
Нитки найліпші шовкові, великі шпулька	1.50
Голки, дозин	.50
Книжочка з взорами на дамські ґердаїні (necklace)	.25
5 карток зі взорами до ґердаїнів	.25
Готовий ґердаїн мужеський, з гербом України	3.00
Готовий ґердаїн дамський (necklace)	5.00
Готовий пакет з кораликів для плекат і женщин, дуже гарне і старанно викінчений, 5.00, 10.00 15.00 і	25.00
Альбум великий ,72 кольорованих взорів, українських типів і краєвидів. Це гарна памятка поминна знаходиться в кождій українській хаті. Вартість $4.00 знижена ціна	2.00
Краєві образці до Стереоскопів, фотографовані зі всіх боєвих фронтів, дуже цікаві, перший транспорт з Европи, одна серія коштує $1.25, міжнари серії, кожда ціна	4.00
Замовленя посилайте до:
UKRAINIAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

КАЛЕНДАР „ПРОСВІТА"
НА 1922 РІК.
Ціна 75 центів з пересилкою.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пошукується в якій справі ВАСИЛЬ ГАРИДИ, має перебувати десь коло Кокбурга, Па. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситися до: Mike Evirek, Box 242, Van Voorhis, Pa. 99-100

Пошукую в дуже важній справі ОЛЕКСУ КУЦОГА з Колокольни, повіт Рогатин, котрий десь має свою фарму в Cheshire, Conn. Прошу написати до: Стах Вдовичин, 70 Jersey St., Ansonia, Conn. 100-01

НА ПРОДАЖ ДЕЛІКАТЕСЕН І ГРОСЕРИЯ, корнерований штор, в добрім місци, межи Українцями і Славянами. Старі костумери. Великий і свіжий стак. Добра нагода купна для української родини. Голоситись до: Ф. С., c/o „Свобода", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 98-100

По причині онемаг до старого краю, продається ГРОСЕРИЯ між Українцями і Поляками, денний ґрос $50. Голоситися до: M. Kozak, 336 Johnstown Ave., Jersey City, N. J. 100-01

ЮСИФ ЦМАЙЛО-КУЛЬЧИЦЬКИЙ родом з Кульчиць, повіт Самбір, звяжіть ласкаво подати свою теперішню адресу терміновку брата в дуже важних родинних справах. John K. Cmaylo, State Bridge, Durhamville, N.Y. 100.02

НА СПРОДАЖ водяний млин, бординґ гаузи, готелі, фарми, огородові і годівлі курий в окрузі Catskill, Coxsackie, Ravena, Albany — бізнесові міста і можна купити з малою готівкою. Голоситися до: J. DUNAEFF, Box 84, Coxsackie, N. Y. 67-69tu th sat—

НЕБУВАЛА НОВИСТЬ!
Непомилідпелний лік, котрий єсть найліпшим приятелем кождого, як чоловіка так і худоби. Гоїть ладно всякі рани і струпи заразливі як рофи, вишні, бородавки, попарення, порізаня і потовчення. Цей лік вилічить кождого за що гарантуємо. Ціна фляшки $1.50 з пересилкою. Голоситися до: JOHN MANELICH, Box 251, Youngsville, Pa. 98-100

НАЙНОВІШИЙ КИТАЛЬОГ КНІГАРНІ „СІЧОВОГО БАЗАРУ" ВИШЛЕМО КОЖДОМУ АДРЕСА SICHOVY BAZAR 64 E. 7th St. NEW YORK, N. Y.

НИКОЛАЙ ГЕРМАН
DELICATESSEN
227 Ave. B, near 14th St., New York
Український склад многих виробів найліпшого татунку, як: створкраєва кобаса, шинка, ковбаса, солонина, шинка і сальцесон свого власного виробу.
ЦІНИ УМІРКОВАНІ, УСЛУГА ЧЕСНА.

Хоронїть ваше здоровяи
Завсїди уживайте
SANYKIT
(Sanitary Kit)
PREVENTIVE
складник модерних дослідів
Дає цілковиту охорону
В всіх аптиках або
$1 Box 199, New York

ЦЕРКОВНІ КНИГИ!
Добра нагода для тих, що потребують церковних книг, набути їх по умірковаиній ціні.
Велике Євангелія, Октаих, Тріод постиа і цвітная, Часослов, Ірмологіон, Ізборник, 5-те віки, Шестодиєв, Вечірня і Утреня, Богосложе Пастирське, Право Церковне, Короткий виклад Іист. Богослова, Практичний Провідник, Служебник, Проповідник, Требник, О. Джеровича і д-ра І. Бартошевського, Гласопісець і Богогласник. 100-04
Це оголошення лише на короткий час. Замітайте адрес:
UKRAINIAN BOOK STORE,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

FRENCH LINE
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE
Express Postal Service
Посередна лінія
НЮ ЙОРК — МЕМЕЛЬ
LA SAVOIE ..... May 6
FRANCE ..... May 10
CHICAGO ..... May 11
LAFAYETTE ..... May 20
*Поліченя з S. S. Pologne визначений з Начте 14. цнтня.
ЦІНА 3-тої КЛЯСИ $110.00
Знаменитї 3-тої кляси нагоди. Кабіни з умивальнями і водопроводами для 2, 4 або 6 людий. Осібний відділ для жінок, покоїв до купаня, бара і топлиня для услуг для 3-тої кляси пасажирів. Вино і пиво даром.
По дальші інформації голоситись до місцевих агентів Французької Лінії.

ВЕСЕЛА БАНДУРА
Повний збірник веселих і жартівливих пісень і приспівів до музичних інструментів і гашіш
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ
Замовляти посилати до:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева.
Достарчуємо автомобілі на весїля, хрестини і другі оказії. Уділяємо до-свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J.
Tel. Montgomery 1745
45 Prospect Av., Bayonne, N.J.
Telephone 540